

ERHVERVSJURA

EU blåstempler punktafgift på flasker

EU-RET: Det er lovligt at lægge en afgift på emballage, når afgiften kun gælder drikkevarer, som er undtaget fra et effektivt retursystem. Det viser en ny dom fra EU-Domstolen.

HANS SØNDERBY CHRISTENSEN
advokat,
specialiseret i EU-ret

finans@finans.dk

PATRICK GOERGEN
advokat,
specialiseret i EU-ret

finans@finans.dk

EU-Domstolen har taget stilling til princippet om varernes frie bevægelighed og forbuddet mod diskriminerende afgifter i en ny sag fra den 12. november mellem anklagemyndigheden i Finland og en erhvervsvirksomhed i Estland, som følte sig hindret og diskrimineret i forsøget på at sælge alkohol til personer med bopæl i Finland.

En ny dom fra EU-Domstolen fastslår, at det ikke er diskriminerende eller indirekte diskriminerende, at Finland har indført en punktafgift på drikkevareemballage. Dette er ikke diskriminerende direkte eller indirekte, selvom afgiften kun pålægges emballage, som ikke er omfattet af et effektivt retursystem. Dette gælder både for indførte og indenlandske varer, og selv om det kan være omkostningstungt for et importerende land, så er ulempen ikke mere bebyrdende for importerede end for indenlandske varer.

Desuden fastslår EU-Domstolen generelt, at en tilladelsesordning ikke strider mod andre bestemmelser om varernes frie bevægelighed, fordi hindringen er begrundet i et traktatfæstet hensyn til menneskers liv og sundhed. Ordningen må imidlertid ikke gå videre end nødvendigt for at imødegå det tilsigtede formål.

EIG, der har hjemsted i Estland, administrerer en hjemmeside, hvor personer med bopæl i Finland har mulighed for at købe forskellige mærker af både svage og stærke alkoholholdige drikkevarer. EIG leverer herefter bestilte varer til kunderne fra Estland til forbrugernes bopæl i Finland, når disse har betalt for deres indkøb. EIG angiver ikke de importerede drikkevarer over for det finske toldvæsen og bliver af denne grund ikke pålagt punktafgifter. Desuden er hverken EIG eller Valev Visnapuu i besiddelse af en engros- eller detailtilladelse, som er påkrævet for at sælge alkohol til finske borgere efter national alkohollov.

Valev Visnapuu handler på vegne af EIG, og det er ham, som importerer varerne faktisk til Finland på veg-

ne af EIG, hvormed sagen angår tvisten mellem denne og den finske anklagemyndighed. Under tvisten blev spørgsmålet rejst om lovligheden af, at nogle drikkevarer er undtaget en national afgift, hvis de er omfattet af et effektivt retursystem, samt lovligheden af en tilladelsesordning for at kunne sælge alkoholiske drikkevarer i Finland. Disse spørgsmål blev forelagt EU-Domstolen, som tog stilling til dette ved dom den 12. november 2015.

Efter finske regler bliver virksomheder pålagt en punktafgift ved omsætning af drikkevarer på visse typer af drikkevareemballage. Efter denne nationale ordning er emballage på drikkevarer, som er omfattet af et effektivt retursystem, undtaget fra punktafgiften. Valev Visnapuu påberåbte sig, at det var i strid med forbuddet mod diskriminerende interne afgifter, som er traktatfæstet i EU-retten.

Domstolen tog stilling til, om ordningen med punktafgifterne var diskriminerende. Domstolen fandt, at ordningen ikke var direkte diskriminerende, da punktafgiften blev pålagt nationale såvel som importerede emballager, når disse ikke var omfattet af et effektivt retursystem. Valev Visnapuu mente, at det var indirekte diskriminerende, da det ville være besværligt og uoverkommeligt dyrt for en fjernsælger, der foretager e-handel fra en anden medlemsstat, at tilpasse sig dette effektive retursystem for at opnå afgiftsfritagelsen. Domstolen fandt imidlertid ikke, at en sådan ordning

var indirekte diskriminerende. Det ville tillige være omkostningstungt for en mindre national virksomhed at leve op til dette. Reglen levede tillige op til en miljøregel slået fast i et EU-direktiv. Princippet er, at forurenere betaler. Reglen var dermed en tilskyndelse til at benytte det effektive retursystem af miljøhensyn. Når man ikke tilsluttede sig det effektive retur system og ikke bidrog til miljøforbedringer, så måtte man derfor betale punktafgiften.

Under henvisning til disse argumenter tilsluttede EU-Domstolen sig ikke Vaslev Visnapuus betragtning om, at princippet om forbud mod diskriminerende afgiftsordninger var overtrådt ved at indkræve punktafgiften.

EU-Domstolen tog endvidere stilling til Vaslev Visnapuus påstand om, at de finske myndigheders ordning om, at man skulle søge en tilladelse, før man kunne importere og sælge alkoholiske drikkevarer i landet, stred mod varernes frie bevægelighed, som ligeledes er et traktatfæstet princip i EU-retten. Andre medlemsstater kunne ikke uden tilladelse lovligt sælge disse varer i lande, og derfor var dette princip relevant.

Dette princip rammer alle restriktioner, som direkte, indirekte, aktuelt eller potentielt kan hindre samhandlen mellem medlemsstaterne. Problemet i sagen var, at det ikke var alle erhvervsdrivende i Finland, som var underlagt pligten til at søge denne detailtilladelse. EU-Domstolen slår dermed fast, at denne ordning,

som er etableret i Finland, strider mod varernes frie bevægelighed, da ordningen ikke rammer alle nationale erhvervsdrivende. Det er en indførselsrestriktion, da Finland tillader, at en erhvervsvirksomhed opererer med en nationalt søgt tilladelse.

Imidlertid lægger EU-Domstolen vægt på det formål, som Finland har tilsigtet med tilladelsesordningen. Den finske regering gør gældende, at den indførte ordning gør det muligt at kontrollere, at detailhandlere overholder bestemmelserne for salg af drikkevarer. Disse regler er eksempelvis, at der ikke må sælges alkohol til personer under 18, at der udelukkende må sælges alkohol fra kl. 7-21, samt at der ikke må sælges alkohol til spirituspåvirkede personer.

Domstolen vurderer, at retsfor skrifterne har til formål at styre alkoholforbruget med henblik på at forebygge de skadesvirkninger for menneskers sundhed, som alkoholholdige stoffer forårsager.

Dette er et formål, som kan lovliggøre en indførsels-hindring. Betingelsen for, at varetagelsen af den offentlige sundhed og orden skal lovliggøre en hindring, er, at det er påkrævet, at den pågældende foranstaltning står i rimeligt forhold til det tilsigtede mål og ikke udgør et middel til vilkårlig forskelsbehandling.

Det tilkommer herefter de nationale domstole at vurdere, om regeringerne kunne have nået det tilsigtede mål gennem begrænsninger, der er mindre vidtrækkende eller i mindre grad påvirker

En medlemsstats mulighed for at hindre importerede varer er derfor til stede, hvis det er en nødvendig følge for at tilgodese nogle anerkendte EU-retlige formål.

samhandlen inden for EU. Det tilsigtede formål kan være mere eller mindre tungtvejende, hvor menneskers sundhed og liv vejer tungt, og er forsøgt sikret ved traktaten. Det er derfor en vurdering, som baseres på, om der foreligger en hindring, og hvilket formål denne tilsigter at forhindre, samt om hindringen er gået for vidt set i lyset af det tilsigtede formål.

Dommen rummer derved en mulighed for en medlemsstat til at fastsætte en ordning, hvor der kræves tilladelse i det pågældende medlemsland til at afsætte varer i en bestemt kategori. Det traktatfæstede princip om, at varer frit skal kunne bevæge sig inden for unionen, kan derfor blive hindret, hvis hindringen er begrundet i forhold, som er traktatsikrede.

Dette var i denne sag sundhed og liv, men kan også være den offentlige sædelighed, orden eller sikkerhed. Disse kan medføre, at medlemsstaterne må opsætte indførselsrestriktioner.

En medlemsstats mulighed for at hindre importerede varer er derfor til stede, hvis det er en nødvendig følge for at tilgodese nogle anerkendte EU-retlige formål.

Dette kræver dog, at det er en nødvendighed for medlemsstaten at lave en indførsels-hindring for at kunne tilgodese det formål, som søges forfulgt.

I et sådant tilfælde som det foreliggende må en virksomhed indrette sig efter dette og søge en tilladelse for at få adgang til markedet.

Denne artikel om aktuel EU-ret, som bringes i Jyllands-Posten, udarbejdes af advokaterne Hans Sønderby Christensen (H), HjulmandKaptain, samt advokat Patrick Goergen, Etude Goergen, begge specialiserede inden for området.

En ny dom fra EU-Domstolen fastslår, at det ikke er diskriminerende eller indirekte diskriminerende, at et land har indført en punktafgift på drikkevareemballage.

Arkivfoto: David Bering